Kirjallinen kysymys KK 654/2018 vp

Päivi Räsänen kd ym.

Kirjallinen kysymys vajaakuntoisten ja vammaisten työllistämisen kehittämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Vajaakuntoisten ja vammaisten työllistäminen on kannattavaa. Heidän työpanoksestaan hyötyvät niin työntekijä, työnantaja kuin koko yhteiskuntakin. Vammaisten ja vajaakuntoisten yhdenvertainen ja laaja-alainen osallisuus työhön ja tuloihin ei kuitenkaan riittävällä tavalla tällä hetkellä toteudu. Erityisen vaikea tilanne on niillä, joilla terveydentilan vajavuudet yhdistyvät koulutustason alhaisuuteen tai koulutuksen puutteeseen. Erityisesti ensimmäisen työpaikan saaminen on vajaakuntoiselle erittäin vaikeaa.

Suomessa on noin 65 000 täysin työkykyistä vammaista henkilöä, joista vain noin 60 prosentilla on työpaikka. Vammaiset ihmiset ovat Suomessa harvemmin töissä kuin muualla Euroopassa. Vammaisten henkilöiden tulotaso on myös matalampi kuin väestöllä keskimäärin. Vajaakuntoisten osuus työttömistä työnhakijoista on pysynyt ennallaan, vaikka sairaiden ja vammaisten auttaminen työmarkkinoille on ollut yksi istuvan hallituksen kärkihankkeista. Jopa viidesosa työttömistä työnhakijoista voi olla pitkäaikaissairaita tai vammaisia. Valtaosa vajaakuntoisista ei pysty löytämään töitä avoimilta työmarkkinoilta, vaikka heillä olisi työhaluja. Osatyökykyisissä henkilöissä on merkittävä hyödyntämätön potentiaali työmarkkinoille. Osatyökykyisten heikosta työllistymisestä aiheutuvan toteutumattoman työpanoksen arvioidaan Ilmarisen tekemän laskelman mukaan olevan 1,3 miljardia euroa vuodessa.

Työterveyslaitoksen ja Kelan tutkimusten perusteella vammaisten työnteon esteitä voidaan poistaa töiden ja työolojen mukauttamisella. Monet vammaiset henkilöt kykenisivät heille mukautetuissa olosuhteissa työhön. Työtä vailla olevien työkuntoisten vammaisten henkilöiden ohella maassamme on suuri joukko työkyvyttömyyseläkkeen tai pelkän kansaneläkkeen varassa eläviä vammaisia henkilöitä. Perustoimeentulo on silloin niukka, mikä ilmenee esimerkiksi liikuntavammaisten ja näkövammaisten henkilöiden pienituloisuutena. Perustulojen varassa pitkään elävät vammaiset henkilöt ovat ryhmä, jonka kohdalla köyhyysriski on selvästi suurentunut.

Työelämän joustavuutta sekä osatyökykyisten ja vammaisten mahdollisuuksia työntekoon tulee voimakkaasti ja pitkäjänteisesti kehittää. Vajaakuntoisille on luotava pysyviä tapoja olla osallisina työelämässä. Työaikajärjestelyt, työn organisointi tai työpisteen mukautukset ovat keinoja tukea työelämässä pärjäämistä. Tärkeitä toimia ovat työllistämisen palkkatuki, työkokeilut, ammatillinen kuntoutus, siirtymätyön mahdollistaminen ja yksilöllinen työhönvalmennus. Henkilöille, jotka saavat työkyvyttömyyseläkettä, on tärkeää se, ettei työn vastaanottaminen johda kokonaistulojen vähentymiseen.

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 654/2018 vp

Suomessa tarvitaan enemmän vammaistutkimusta ja tutkimukseen perustuvaa tietoa vajaakuntoisten työllistämisen kehittämisen keinoista. Tieto vammaisten ihmisten asemasta ja olosuhteista on vielä liian pirstaleista. Vajaakuntoisen kyvyille on oltava sijaa työelämässä. Mielekäs työ parantaa elämänlaatua ja vähentää samalla tarvetta käyttää terveyspalveluja ja sosiaalietuja. Vaikka vammaisella henkilöllä olisi parhaat ammatilliset edellytykset työstä suoriutumiseksi, ne saatetaan sivuuttaa hänen vammansa vuoksi. Vammaisten ja vajaakuntoisten oikeuksista täysipainoiseen ja yhdenvertaiseen osallistumiseen yhteiskunnassa on huolehdittava.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä toimenpiteillä hallitus kehittää vammaisten ja vajaakuntoisten työllistämisen edellytyksiä ja

kuinka tärkeäksi prioriteetiksi hallitus katsoo työkykyisten osatyökykyisten henkilöiden työllistymisen?

Helsingissä 14.2.2019

Päivi Räsänen kd
Peter Östman kd
Antero Laukkanen kd
Sari Essayah kd